

«La Svizra sto mantgnair sia tradiziun umanitara»

Intervista cul giuven politiker Jon Pult

CUN JON PULT HA DISCURRI
ANNA SERARDA CAMPPELL / ANR

■ Il parti dals giuvens socialistis (JUSO) federal cumplischa quist on seis 100avel anniversari. Jon Pult s'ingascha daspö duos ons e mez per quist parti, e quai cun success. Il politiker triling cun ragischs a Sent es il plü giuven commember dal cussagl da cità da Cuaira.

In üna gazetta es El gnü cità usbea: «Eu n'ha cumanzà a politisar, perquai ch'eu laiva müdar il muond – eir sch'eu sa cha quai nun es bod na pussibel.» Davo duos ons e mez experienza süil chomp politic real, che pensa'l da quist'idea da vulair o pudair müdar il muond?

Jon Pult: Eu pens cha quai stopcha amo adüna esser la motivaziun principala per far politica, e per mai tuorna quai amo adüna. L'idea co chi's müda il muond es però gnüda redimensiunada. Ma per mai esa amo adüna bod sco ün dovair moralic da m'ingaschar cunter ingüstias sün quist muond.

Eu craj vi da la lavur instituziunala

Che es stat per El decisiv per entrar illa JUSO, üna gruppa plü instituziunalisada sco bleras otras gruppas politicas autonomas?

Prüma da tuot han fundà ün pèr buns amis da mai la JUSO in Grischun e perquai esa stat plü simpel a rivar pro. Eu n'ha schon eir grondas simpatias per politica schneistra extraparlamentara, però a la fin finala craja vi da la lavur instituziunala, vi d'ün tschert reformissem. Però – e quai m'es important – la lavur instituziunala politica nun es l'unic möd d'agir ed anzi po eir dvantar in tschertas constellaziuns ün möd problematic. Eu pens però cha la via instituziunala saja uossa, in quist mumaint,

«Rumantsch es mia lingua paterna – üna lingua dal cour.»
Jon Pult davant la chasa da sia nona a Sent. FOTO A. S. CAMPPELL

in quista Svizra, ün bun möd per müdar las robas.

El ha gnü grond success infra be duos ons e mez. El es gnü elet sco cusglier da cità da Cuaira. Che sun seis temas principals in quist gremi?

La politica da pulizia m'interessa fich. Co e che dess far la pulizia e cun che mezs? Che interess defend'la? Resguard'la ils drets persunals da libertà dals citadins? Las dumondas d'economia locala e da finzas sun eir fich importantas. Schi nu s'ha las finzas nu's poja far nöglia, perquai es quai meis tema. E lura sgüra eir dumondas d'educaziun, e süil nivel da la cità eir dumondas davant il trafic.

El ha scrit üna jada «Eine Gesellschaft ohne Bildung ist eine unmündige Gesellschaft». Che manaja'l cun quai, güsta eir a regard la trilingüità da nos chantun?

La trilingüità determinescha l'identità culturala in nos chantun. L'educaziun

ha üna grond'importanza in quist connex. Nus eschan l'unic chantun triling, nus stain investir in mincha cas, na be simplamaing raps, ma grondas energias per pudair mantgnair quai, per pudair rinforzar quai. Perquai vezza schon eir üna lezcha importanta per mai sco persuna trilingua da cumbatter per las minoritats quia i'l chantun – saja quai quella rumantscha o quella taliana.

Rumantsch Grischun ün'invenziun geniala

Che posiziun ha El lura invers il rumantsch grischun?

Eu chat cha'l rg saja ün'invenziun relativamaing geniala. Mincha Rumantsch e mincha Rumantscha sa leger rg til inclegia eir. Ed eu pens chi saja fich important da far gronds sforzs per cha'l rg possa gnir introdüt sco lingua standard.

Eu pens chi detta pacs motivs per esser cunter il rg. Ma id es fich difficil, id es üna dumonda emozionala. I nun es alch chi's po decretar da suringjò. Fich important es quai chi dschaiva eir fingià adüna meis bazegner (Jon Pult sen., la redacziun): Uniun fa forza. Uniun da tuot la Rumantschia. I's sto avair üna conscienza cumünai vla rumantscha. Quai es tenor mai üna da las visius importantas pels prossems ons pel rumantsch.

Vos parti JUSO festagescha quist'on il giubileum da tschient ons – che importanza ha quista cifra, quist'giubileum per El?

Id es impreschiunant cha giuvnas e giuvens in quist pajais s'ingaschan daspö tschient ons politicamaing culs istess ideals impustüt per üna güstia sociala. Per nus esa cler cha a la fin finala vaina ün'ingüstia structurala impustüt in nos sistem economic. Quista situaziun nu's ha müdada ferm il's ultims tschient ons ed eu pens cha quai sarà adüna il punct central da cumbatta da nus.

Ils 1. avuost es üna data chi dà andit a reflectar ün pa da che chi capita in Svizra e co. Che statement dess El in regard a la situaziun actuala generala in Svizra?

Dovair moralic da s'ingaschar cunter ingüstias

Schi's pensa a la Svizra ed als 1. avuost ed ad ün concept plü larg da patriotissem, lura m'esa uossa important da dir cha nus nu pudain invlidar ch'ün pajais dals plü richs dal muond ha obligs umanitaris. La Svizra giova pel mumaint üna rolla fich, fich trista pro quist tema. Ed als 24 da settember vuschaina davant üna nouva ledscha d'asil e dals esters ch'ed es üna ledscha chi plü terribla nu pudess'la esser, üna ledscha chi desdrüess mincha visiu da charità. Schi's ha jent la Svizra uschè sco cha nus speressan ch'ella füss, üna Svizra ün pain idealisada, üna Svizra neutrala, libra, averta, ün pajais democratic cun üna tradiziun umanitara, as stoja cumbatter tenor mai in mincha cas quistas tendenzas.

Jon Pult

Jon Pult ha 22 ons e s'ingascha daspö var duos ons e mez illa JUSO. El ha fat la matura a la scoula chantunala a Cuaira. Dürant ün on da posa ha el fat ün viadi tras l'America dal Süd ed ha lavurà i'l Hotel Waldhaus a Segl. Uossa stübgia'l a Turich istorgia e dret internaziunal. Dal 2003 es el entrà illa JUSO. Ün on è'l stat vice ed ün on president dal parti. Dal 2003 ha'l candidà sülla glista dals JUSO's per il cussagl naziunal. Daspö principi dal on 2005 e'l cusglier da cità da Cuaira.

LA QUOTIDIANA

Editor: Hanspeter Lebrument

Director: Andrea Masüger

Schefredacziun:

Martin Cabalzar, schefredactor (mc)
Gieri Antoni Caviezel, substitut/producent (gac)

Redacziun:

Augustin Beeli (abc), Andreas Cadonau (ac),
Erwin Caduff (ec), Giuseppe Venzin (gv).

Collavuraturas redacziunalas:

Susi Bearth (sb), Gabi Degonda (gd), anr.

Adressas: redacziun centrala:

La Quotidiana, Via centrala 4, 7130 Glion,
tel. 081 920 07 10, fax 081 920 07 15.

E-mail: redaktion-lq@suedostschweiz.ch

Sutselva/Renania: La Pünt, 7433 Donat,
tel. 081 630 70 53, fax 081 630 70 51.

Editura Südostschweiz Presse AG.

Via dalla caserna 1, 7007 Cuira;
tel. 081 255 50 50, fax 081 255 51 00

Manader da l'editura: Beat Ravaiofi

Servetsch d'abunents e da distribuziun:
tel. 0844 226 226, E-Mail abo@suedostschweiz.ch

Inserats Südostschweiz Publicitas AG.

Via centrala 4, 7130 Glion
tel. 081 920 07 17, fax 081 920 07 18,
E-mail: ilanz@so-publicitas.ch

La Quotidiana cumpara tschintg giadas ad emna

Ediziun: «Die Südostschweiz»: 139 568 exemplars.

Communicaziun da participaziun considerabla
sin fundament da art. 322 CP:

Südostschweiz Radio/TV AG, Südostschweiz
Pressevertrieb AG, Südostschweiz Grischacom AG.

Dretgs d'editur

Igl è scumandà a terzas persunas betg
autorisadas da reutilisar en ina moda u maniera ils inserats
stampads en quest titel u parts da quels, surtut cun
endatar els en in servetsch d'online. Mintga cuntravenziun
vegn persecutada giudizialmain da la societad da
propaganda, suenter avair consultà la editura.

Südostschweiz Presse AG

Donaziun a favur da l'Ospidal Val Müstair

■ (cp) L'on 1989 ha signur dr. med. Hans Amsler tut domicil a Müstair ingio ch'el ha eir fabrichà seis dachsa. Signur dr. Amsler sa fich da predschar ch'el es gnü accolt cun bainvuglientscha da tuot la populaziun da la Val Müstair

e pretenda cha quels ons ch'el ha pasantà in Val Müstair tocan pro'ls plü bels ons da sia vita.

Eir signur dr. Amsler es persvas ch'ün ingrondimaint ed üna sanaziun dal Center da sandà Val Müstair es urgiain-

tamaing bsögnaivel. Sco segn d'ingrazchamaint e da recugnuschentscha ha signur dr. Amsler surdat ultimamaing üna donaziun da fr. 10 000.– als respunsabels dal Center da sandà Val Müstair.

Roman Andri, administradur, dr. Hans Amsler, dr. Matthias Furrer, schefmeidi.

MAD

■ SAN MUREZZAN

Infuormà davart candidatura MM 2013

(anr) Da l'on 2013 vegnan realisadas las Maestranzas mundialas (MM) da skis alpins. Il cussagl cumünal da San Murezzan es gnü infuormà davart üna eventuala candidatura da San Murezzan. In sia sezüda da gövgia saira s'ha laschè infuormar il cussagl cumünal da San Murezzan da Hugo Wetzel, president da l'Alpine Sports Events St. Moritz Engadin (ASESE), davart las premissas e consequenzas d'üna candidatura dal cumün per las MM da skis alpins 2013. Wetzel ha rendü attent chi's pudess surtour per quist'occurranza praticamaing tuot ils concepts da las MM 2003 (infrastructura, trafic etc.) e chi stuvess be amo gnir investi illa meglioraziun da la costa pel slalom ed in l'areal dal böt. La dumonda per üna contribuziun cumünala chi s'amunta a 1 400 000 francs gnarà inoltrada al cussagl cumünal a chaschun da la prosma sezüda. Quella dumonda cuntgnarà eir las infuormaziuns davart las vistas finanzialas e las prognosas da cuosts per quist'occurranza sco eir il budget 2013 per üna prüma candidatura e scha quella nun ha success per ulteriuras candidaturas.